

CUMINȚENIA

PĂMÂNTULUI

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

CUMINȚENIA PĂMÂNTULUI

“Cumințenia pământului... A fost încercarea mea de a da de fundul oceanului, cu degetul arătător (încercarea de a atinge vechimea, arhaicul). Căci mi-a fost prea mare spaima când i-am ridicat vălul... Femeia nu trebuie niciodată dezvăluită... Isis trebuie să rămână acoperită sub cel puțin unul din cele șapte văluri ale frumuseții sale, cel al misterului - care îi oferă și prețuirea și nemurirea. Cumințenia pământului a fost, pentru mine, ceea ce este cu mult mai adânc femeia - dincolo de psihologia dumneavoastră!” (Constantin Brâncuși)

Realizată în 1907, “Cumințenia Pământului”, alături de “Sărutul” și “Rugăciunea”, marchează cea mai apreciată perioadă de creație a artistului și poartă, totodată, alături de ele, emblema “primelor sculpturi moderne din lume”, în consecința considerării lui Brâncuși drept întemeietorul sculpturii modern pe plan mondial. Brâncuși a eliberat sculptura de predominanța imitației mecanice a naturii și a ales exprimarea esenței lucrurilor prin simplitate, creând/dezvăluind unitatea între materie și spiritual.

Grăitor pentru șocul vizual pe care opera brâncușiană îl provoca la începutul secolului, este episodul în care care sculpturile sale au fost vămuite la intrarea în SUA, cu ocazia participării în 1913 la Armory Show, la valoarea metalului, drept obiecte de tinichigerie, vama SUA refuzând calificarea acestora drept obiecte de artă.

“Cumințenia Pământului” este o operă cu un trecut încărcat, cumpărată în 1911 de inginerul și iubitorul de artă Gheorghe Romașcu chiar de la artist, confiscată abuziv în 1957 de conducerea comunistă a Muzeului de Artă (în paralel cu arestarea lui Romașcu) și retrocedată după 51 de ani și un proces îndelungat și tracasant al familiei colecționarului (decedat între timp) cu actualul Muzeu Național de Artă al României. Din 2012 capodopera face din nou parte din colecția familiei Romașcu.

Actualmente sculptura, realizată în calcar crinoidal (primul posesor al sculpturii povestea că știe de la Brâncuși că ar fi folosit pentru corpul statuetei un bloc de piatră din catacombele Parisului - grottele Savonnières) este evaluată la suma de 30.000.000 euro (prin raportul de expertiză realizat de expertul în artă desemnat de Tribunalul București, de pe lista Ministerul Justiției, să autentifice și evalueze sculptura). Date fiind condițiile speciale de conservare și costul crescut al întreținerii operei, fiica colecționarului, de vârstă înaintată, a decis finalmente să se despartă de ea, anunțând punerea ei în vânzare, începând de la un preț de pornire de 20.000.000 euro.

Cea mai importantă tranzacție recentă a unei opere de Brâncuși este adjudecarea în 2009 de către Casa Christie’s din Paris a sculpturii în lemn Madame L.R. pentru prețul de 26 de milioane de euro (fără comisioane și taxe incluse). Ultima vânzare a unui Brâncuși, petrecută tot la Casa Christie’s, de data aceasta la New York, în iunie 2014, s-a soldat cu 5,4 milioane de euro pentru un simplu studiu în gips al viitoarei capodopere “Sărutul”.

EXPOZIȚII (SELECȚIE):

- 1910 – București, Tinerimea Artistică
- 1957 – Milan, Undicesima Triennale
- 1960 – Veneția, XXX-a Esposizione biennale internazionale d'arte della cita
- 1961 – Paris, L'art roumain du XIX'e siecle a nos jours
- 1966 – Londra, Rumanian Art of the 20th Century. Brancusi and his countrymen
- 1967 – București, Colocviul Brâncuși
- 1969 – Philadelphia, Retrospective Exhibition
New York, Retrospective Exhibition
- 1970 – Chicago, Retrospective Exhibition
București, Retrospectiva Brâncuși
Haga, Brancusi- keerpunt in de beeldhouwkunst
- 1976 – București, Expoziția Centenarului Brâncuși
Craiova, Expoziția omagială
- 1995 – Paris, Constantin Brancusi, 1876-1957
Philadelphia. Constantin Brancusi, 1876 – 1957

ANEXĂ FOTOGRAFICĂ (DOCUMENTARĂ):

1. "Cumințenia Pământului" în prima expunere, fără soclu actual, în expoziția Tinerimii Artistice 1910. Sursă foto revista "Lucefărul", anul IX, 1910, nr. 11-12

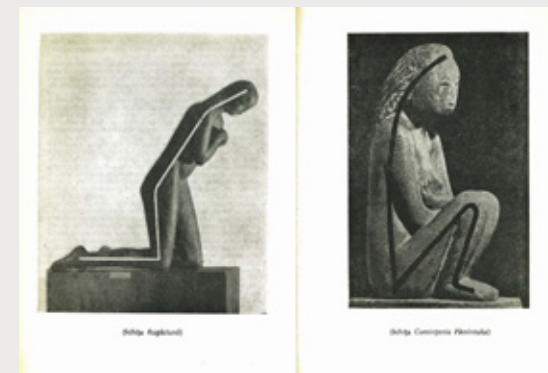
2. Unul dintre primele articole dedicate operei, Alexandru Vlahuță, ziarul "Universul", 7 decembrie 1910, copertă

3. Articol din Revista Arta/ 1957/nr. 4, dedicat operei "Cumințenia Pământului", cu ocazia intrării în patrimoniul Muzeul de Artă al R.P.R. 1910, copertă

4. V.G. Paleologu, „Tineretea lui Brâncuși”, analiza dinamicii operei "Cumințenia Pământului", pag. 191, 1967

REPRODUCERI (SELECȚIE):

ERIC SHANES, "Brancusi", Abbeville Press, New York, 1989, reprodusă și prezentată la pag. 26-27

V.G.PALEOLOGU, "Tinerețea lui Brâncuși", Ed. Tineretului, București, 1967, reprodusă la pag. 191

GEORGE USCĂTESCU, "Brâncuși și arta secolului", Ed. Meridiane, București, 1985, reprodusă în 3 fotografii la cat. 6-8

NINA STĂNCESCU, "Carte de inimă pentru Brâncuși", Ed. Albatros, București, 1976, reprodusă la pag. 97

BARBU BREZIANU, "Brâncuși în România", Ed. All, București, 2005, opera prezentată și reprodusă la cat. 22, pag. 143-145

FRIEDRICH TEJA BACH, MARGIT ROWELL, ANN TEMKIN, "Constantin Brancusi", Centre Georges Pompidou, Philadelphia Museum of Art, Barcelona, 1995 – opera este reprodusă și prezentată la cat. 10, pag. 92-93

REPRODUCERI, MENȚIUNI, REFERINȚE (SELECȚIE):

TZIGARA-SAMURCAȘ, ALEXANDRU, "Cronica artistică. Expoziția Tinerimii artistice" în "Convorbiri literare", București, aprilie, 1910

TZIGARA-SAMURCAȘ, ALEXANDRU, "Expoziția Tinerimii artistice" în "Epoca", București, 30 aprilie 1910

NICOLAE PORA, "Un mare eveniment artistic" în "Secolul", București, 3 aprilie 1910

ȘERBAN CIOCULESCU, "Înțelepciuni din bătrâni" în "Scînteia", București, 31 dec 1967

SIDNEY GEIST, "Brancusi. A study of the sculpture", Grossman Publ., New York, 1968, pag. 29, 216

WILLIAM TUCKER, "Four sculptors. Part I. Brancusi" în "Studio International", Londra, aprilie 1970

BARBU BREZIANU, "Pagini de artă modernă românească", Ed. Academiei, București, 1974, pag. 78-86

CONSTANTIN NOICA, "Cumințenia Pământului" în "Steaua", nr. 11, Cluj, 1975

CONSTANTIN NOICA, "Cuvintele și Brâncuși" în "Almanahul literar", București, 1976

SIDNEY GEIST, "La Sagessa or Cumințenia Pământului" în "C.Brancusi

Plastikenzeichnungen", Duisburg, 11 VII – 5 IX 1976

SIEGFRIED SALZMANN, "Brancusi și Lehbruck" în "Catalogul Sculpturii germane. 1900-1933", 1976, pl. 90

SIDNEY GEIST, "A study of sculpture", Hacker Art Books, New York, 1983 la pag. 29, 216, 256

CRISTIAN ROBERT-VELESCU, "Brâncuși inițiatul", Ed.Elitis, București, 1993, pag. 39-57

ANNA CHAVE, "Constantin Brancusi shifting the bases of art", Yale University Press, New Haven, 1993, pag. 31

SERGE FAUCHEREAU, "Sur les pas de Brancusi", Ed. Cercle d'Art, Paris, 1995, pag. 68

SANDA MILLER, "Constantin Brancusi. A Sinvey of his work", Clarendon Press, Oxford, 1995, pag. 75-77

MARIELLE TABART, "Brancusi. L'inventeur de la sculpture moderne" în Decouvertes-Gallimard, Centre Georges Pompidou, Paris, 1996